

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6450/2021
09.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Иван Димановски, адвокат из ..., против тужене „Credit Agricole Banka Srbija“ a.d. Нови Сад, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 2679/19 од 02.06.2021. године, у седници одржаној 09.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 2679/19 од 02.06.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Вишег суда у Новом Саду Гж 2679/19 од 02.06.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П 561/19 од 23.05.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужилци, на име стицања без основа, исплати износ од 6.459,74 динара, са законском затезном каматом од 04.09.2014. године до исплате, као и захтев за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 43.500.00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 561/19 од 23.05.2019. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужилци на име стицања без основа исплати износ од 6.459,74 динара, са законском затезном каматом од 04.09.2014. године до исплате, као и да јој на име трошкова поступка исплати износ од 17.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 2679/19 од 02.06.2021. године, одбијена је жалба тужилце и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној због потребе уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20).

Из наведеног разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео на основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, и нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су 04.09.2014. године закључиле уговор о готовинском кредиту бр. .., којим је тужена, банка, одобрила тужиљи, као кориснику кредита, износ од 430.649,35 динара. Одредбом члана 6. став 2. тог уговора, корисник кредита се обавезао да по основу трошкова обраде кредитног захтева у износу од 1,50% од вредности одобреног износа кредита са приписаном премијом осигурања, што износи 6.459,74 динара. Понуда, коју је тужиља потписала на дан закључења наведеног уговора, садржи податак о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, између осталог, у члану 3. одређена је провизија за обраду захтева у износу од 6.459,74 динара, а тај износ је тужиља исплатила туженој када је уговор закључен, односно 04.09.2014. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиље усвојили. Одлучујући о претходном питању у овој парници, а то је захтев за утврђење ништавости уговорне одредбе члана 6. став 2., нижестепени судови су оценили да је наведена уговорна обавеза ништава, у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, јер је противна начелу равноправности странака у облигационом односу и начелу једнаке вредности узајамних давања, из члана 11. и 15. истог закона. Како између странака није спорно да је тужиља, на основу наведене уговорне одредбе која је ништава, исплатила туженој од износ од 6.459,74 динара, нижестепени судови су тужену обавезали да тај износ тужиљи врати, са припадајућом каматом, на основу одредбе члана 210. и 214. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

На основу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ако циљ повређеног добра не упућује на неку другу санкцију или ако закон у

одређеном случају не прописује што друго. Уговор је ништав и када је предмет обавезе немогућ, недопуштен, неодређен или неодредив, сагласно члану 47. истог закона.

Закон о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, бр. 36/11 ...39/14), у одредби члана 17. став 1. прописује да су банка и давалац лизинга дужни да кориснику пруже информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на уговор о депозиту, кредиту или лизингу, уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна, односно уговор о издавању и коришћењу кредитне картице за који је показао интересовање (у даљем тексту: понуда), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду. Исти Закон, у одредби члана 9. став 3. прописује да општи услови пословања обухватају и акте којима се утврђују накнаде и други трошкови које давалац финансијских услуга наплаћује корисницима, па је тако, у одредби члана 19. став 1. тачка 12. Закон о заштити корисника финансијских услуга, прописано да уговор о кредиту, поред осталих обавезних елемената, садржи врсту и висину свих накнада које падају на терет корисника кредита, уз одређење да ли су фиксне или променљиве, а ако су променљиве – периоде у којима ће их банка мењати, као и врсту и висину других трошкова (порези, накнаде надлежним органима и др.).

Закон о банкама („Службени гласник РС“ број 107/2015 и 14/2015) у одредби члана 43. прописује могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга на основу депозитних и кредитних послова.

На основу наведених одредби закона следи да уговарање права на наплату камате, као цене пласирања новчаних средстава банке, не искључује могућност да се уговором о кредиту, као услови за давање кредита, уговоре трошкови и накнаде које је корисник кредита дужан да плати банци. Обавезивање корисника кредита на плаћање трошкова обраде кредитног захтева није противно начелу савесности и поштења прописаном одредбом члана 12. Закона о облигационим односима, под условом да је банка, у предуговорној фази, информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на његов терет, што је овде случај. Понуда достављена тужиљи поводом закључења предметног уговора садржи све накнаде које је корисник кредита дужан да плати банци, а како је накнадно и уговорено у одредби члана 6. став 1. предметног уговора и обавезним елементима уговора, од истог датума. То значи да је тужиља у предуговорној фази обавештена о врсти и висини накнаде које падају на њен терет, при чему ниједним прописом није предвиђено да је банка дужна да кориснику кредита предочи структуру или спецификацију трошкова.

На основу изложеног, спорна уговорна одредба није ништава у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, па не постоји обавеза тужене да тужиљи врати износ који је примила на име извршење обавезе из те уговорне одредбе, на основу члана 104. став 1. истог Закона.

Из изложених разлога Врховни касациони суд је нижестепене пресуде преиначио и одлуку као у ставу другом изреке донео на основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима целог поступка садржану у ставу трећем изреке ове пресуде, Врховни касациони суд је донео на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку. Туженој су признати трошкови према њеном опредељеном захтеву и то: на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав једног поднеска (одговор на тужбу) у износу од 6.000,00 динара, заступање на рочишту у износу од 7.500,00 динара, за састав жалбе 12.000,00 динара, сагласно Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", бр. 121/12), као и за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара. Овај суд је имао у виду и захтев тужене за накнаду трошкова судских такси, али је закључио да исти није опредељен у смислу члана 163. став 2. Закона о парничном поступку, због чега јој не припада накнада судских такси.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**